

Suurepärase balletietendus

Kuldtähtedega kirjutasid eesti balleti senisesse ajalukku 28. juunil RAT «Estonias» toimunud «Giselle'i» etenduse vabariigi teeneline kunstnik Helmi Puur, Tiiu Randviir ja Uno Puusaag.

Giselle Helmi Puuri esituses on tavaline külaneiu. Temas on lihtsameelset kavalust, lapselikult naiivset edvistamist, huumorit ja armsat isemeelsust. Puuri iga liigutus on lõpuni õigustatud, see on puhas ja arusaadav tantsu ja pantomiimi keel. Tundub, et just nimelt nii räägivad häbelikud neiu oma tunnetest. Tema pantomiim — see on mingi loomulik tummus, millal ainult silmad ja käte liigutused räägivad südant vallutanud tundeist. Märkanud Albertit-Puusaagi, Giselle-Puur püüab põgeneda, kuid Albert peatab ta. Kolm korda sirutub ta käsi ukse poole, ja iga kord erinevalt. Algul hirmunult ja tema žest on otsustav ja tormakas, teisel korral ta juba nagu kõhkleb, kas jääda või lahkuda, ja lõpuks, viimast korda, sirutab ta käe juba mitte soovist lahkuda, vaid puhtast koketeerimisest.

Arglikult, kuid usaldavalt läheb Giselle-Puur armastusele vastu. Liigutav on tema usk armsamasse. Giselle andub täielikult oma õnnele. Tema tants on kerge ja loomulik. Tundub, et isegi varvastele tõuseb ta ainult selleks, et näidata Albertile, kuidas teda tiivustab armastus.

Stanislavski kirjutas kunagi: «Käed — need on keha silmad». Ja Puuril on nad tõesti «keha silmadeks». Nad küsivad, kinnitavad, paluvad, hülgavad, kutsuvad...

Traagilises stseenis, kui Giselle saab teada, et Albert on teda petnud, väljendavad Puuri käed algul arusaamatust, otsekui tõrjudes eemale hirmsat fakti. Kogemata astub Giselle Alberti möögale, masinlikult haarab ta selle terast ja joonistab ringi, näol hirm ja arusaamatus. Giselle teeb äkilisi liigutusi, ta nagu tahab vabaneda teda jälitavast möögast — surmast. Tundes surma lähedust jookseb Giselle sõbrataride ringi, anudes abi, siis viskub ema embusesse, kuid viimasel momendil märkab Albertit, sirutab talle käed — unustades pettuse, unustades kõik maailmas peale selle, et ta armastab Albertit.

Teine vaatus on kuulus «varjude» vaatus... Tuleb Albert. Ta jookseb

vastu Giselle'ile, kuid Giselle vabaneb kergelt tema embusest ja kaob. Kuid kui vilid hakkavad ühvardama Albertit, muutub Giselle tundmatuseni — tema armastus on üle elanud kannatusi ja muutunud tugevaks ning targaks. Suur puhas armastus päästab Alberti kurjade vilide käest. Surnud Giselle päästab Alberti uue elu jaoks, elu jaoks, mida hakkab valgustama tema armastuse valgus. Ja jälle on käed silmadeks. Kui nad esimeses vaatuses olid algul usaldavad, õrnad, vahel hirmunud ja häbelikud, hiljem pimedad õudusest ja murest, siis selles vaatuses on nad tulvil rahulikke jõudu.

Helmi Puuri poolt loodud Giselle on tõeline suure kunstniku lavakuju.

Virtuoosne ja emotsionaalne oli äsja Moskvast saabunud Tiiu Randviiru tants vilide valitsejannana. Tehnilisest küljest on Randviir praegu kahtlemata RAT «Estonia» tugevaimaks baleriniks. Hüppe, pirueti ja keha liigutuste absoluutne valdamine, kogu klassikalise tantsu arsenalil detailne tundmine võimaldasid T. Randviiril edasi anda Myrtha osa muusikalist ja dramaturgilist sisu. Väikeses osas andis T. Randviir kauaks meeldejääva kunstilise kuju.

Suure sammu edasi nii näitlejameisterlikkuse kui ka tantsutehnika poolest on teinud Uno Puusaag. Ta lõi romantilise balleti tõelise Alberti — kerge ja õhulise.

A. Madis
Pildid: Helmi Puur (Giselle) ja Tiiu Randviir (Myrtha)